

tur, ideo inscriptus de *amore*, quia amoris sacri ac profani in eo discrimen aperire destinaverat. Sed eum, dum illud argumenti tractare se velle simulabat, firmandæ suæ hæresi laborasse asseverat Beda : qui et varios locos tum ex hoc tractatu, tum ex reliquo Commentario refert et refellit : simulque monet, hæc non nisi magna adhibita cautione legenda esse, aut potius omnino non legenda. Meminit præterea cujusdam Commentationis, qua ille de *bono constantiæ* disputabat. Nam epistolam ad Demetriadem, quam eidem ille adjudicat, ipsius esse Pelagii in confesso est.

Julianum quoque, tradit Marius Mercator, pluribus id libris defendisse, quod Pelagius dogmatizabat, hominem, si vellet, sine peccato esse posse. Qua tamen de re Julianus in suis libris, qui quidem extent, rarius loquitur. Et hinc auguratur Joannes Garnerius alios illum forsitan edidisse : quo etiam argumento adducitur, ut definitiones illas, quas in libro de perfectione justitiæ confutat Augustinus, eidem ascribendas putet. Verumtamen Pelagianum hocce placitum eo solo nititur fundamento, quod ille hæreticus naturam etiamnum æque validam atque sanam esse in omnibus hominibus, atque in Adamo fuit, contendebat : in quo propugnando perpetuus est Julianus.

Huic insuper Garnerius tribuit latinam, quam Jacobus Sirmondus ex antiquis codicibus eruit, interpretationem libelli fidei, a Rufino Palæstinæ provinciæ presbytero græce scripti. Alium itidem fidei libellum latine compositum, et ad Apostolicam sedem directum nomine episcoporum aliquot heterodoxorum, qui Pelagii ac Cœlestii damnationem subscribere detrectantes provocant ad plenariam synodum, eidem auctori Juliano, haud levibus impulsus rationibus, assignat. Ejus denique stylum non

minus referunt homiliæ Joannis Chrysostomi quædam e græco in latinum interprete Aniano translatae. Enimvero non solum pronum fuit amanuensibus in auctoris nomine labi, ut corrupta per eos syllaba prima prodiret ex Juliano Anianus : sed etiam Juliani ingenium in præmissis ad easdem homilias epistolis nuncupatoriis, sententias et proprias ipsius dictiones inesse observamus. Ad hæc, sicut Hieronymus de pseudodiacono Celedensi Aniano dicebat, *Copiosissime pascitur, ut alienæ blasphemiae verba frivola subministret* : sic Augustinus in subsequenti opere aliquoties objectat Juliano, pasci ipsum a deceptis miseris, ut libris pro Pelagiana hæresi scribendis vacet.

ANNOTATIO (3) pag. 202.

Amsancti vallis, in Hirpinis, qui apud Apuliam ab Oriente, Campaniam ab Occidente habent : medio fere spatio, inter mare superum sive Hadriaticum, et inferum sive Tyrrhenum, est vallis, in qua lacus Amsanctus, nunc *Mufiti*, a Mephitis templo quod ibi fuit olim, sulphureas habens aquas et nigras, pestilentem odorem ac mortiferum spirantes, in medio lacus ad viri proceritatem ingenti, fragore ebullientes. Unum ex ostiis inferorum Itali credere et inde *Amsanctus* dictus est, id est, *circum sacer, ambi* enim, vel *ambe*, veteribus fuit *circum* ab ἀμφι. De hoc loco sic habet Virgilius lib. Æneid. VII, vers. 563-567.

Est locus, Italiæ in medio sub montibus altis,
Nobilis et fama multis memoratus in oris,
Amsancti valles : densis hunc frondibus atrum
Urget utrinque latus nemoris, medioque fragosus
Dat sonitum saxis et torto vortice torrens.

De hoc loco etiam fit mentio apud Plinium l. 2, 93 :
apud Tacitum histor. l. 3 : apud denique Ciceronem lib. 1,
de Divinat.

INDEX

TOMI CENTESIMI QUADRAGESIMI-TERTII.

DE CORREPTIONE ET GRATIA, LIBER I. — Principio dicit quanam sit catholica fides de lege, de libero arbitrio et de gratia. Gratiam Dei per Jesum Christum eam esse docet, qua sola homines liberantur a malo, et sine qua nullum prorsus faciunt bonum, non solum monstrante ipsa quid faciendum sit, sed etiam prestante ipsa ut id cum dilectione faciant, cum iis Deus inspirationem bonæ voluntatis atque operis largiatur. Correctionem hominum malorum, qui hanc gratiam non acceperunt, nec injustam esse, cum sua voluntate mali sint; nec inutilem, tametsi fatendum est non nisi per Deum fieri ut prosit. Perseverantiam in bono magnum revera esse Dei munus: nec tamen ideo ejus qui non perseveraverit, negligendam esse correctionem: et qui non accepto hoc dono fuerit sua voluntate relapsus in peccatum, eum non correptione tantum, sed si usque ad mortem in malo permanserit, etiam æterna damnatione dignum esse. Cur hoc donum ille accipiat, ille non accipiat, esse inscrutabile. Ex prædestinatis nullum perire posse: ac subinde perseverantiam, quam non omnes accipiunt, qui hic filii Dei appellantur, iis omnibus dari qui vere filii sunt præscientia et prædestinatione Dei. Respondet ad quæstionem quæ de Adamo se offert, quomodo ipse non perseverando peccavit, qui perseverantiam non accepit. Ostendit tale primum ipsi datum esse adjutorium, sine quo non posset permanere si vellet, non quo fieret, ut vellet: nunc vero per Christum dari, non solum sine quo permanere non possumus, etiam si velimus, verum etiam tantum ac tale, quo fiat ut velimus. Prædestinatorum, quibus proprium est hujusmodi donum, probat certum esse numerum, neque augendum, neque minuendum: et cum ignotum sit quis ad eum numerum pertineat, quis non pertineat, medicinalem correctionem adhibendam esse omnibus peccantibus, ne vel ipsi per-

eant vel alios perdant. Concludit demum, nec gratia prohiberi correptionem, nec correptione negari gratiam.

pag. 3

DE PRÆDESTINATIONE SANCTORUM, AD PROSPERUM ET HILARIUM.

LIBER I. — In quo Prædestinationis et gratiæ veritas propugnatur contra Semipelagianos, homines videlicet a Pelagiana hæresi omnino nequaquam recedentes, dum salutis initium ac fidei ex nobis ipsis esse volunt, ut hoc tanquam merito præcedente cætera bona dono Dei consequantur. Ostendit Augustinus, donum Dei esse, non solum incrementum, sed ipsum quoque initium fidei. Hac de re si aliter sensisse aliquando, et in opusculis ante suum episcopatum scriptis errasse non diffitetur, velut in illa quam objectant, Expositione propositionum ex Epistola ad Romanos. At postea convictum se indicat hoc principue testimonio, *Quid autem habes, quod non accepisti?* quod testimonium de ipsa etiam fide accipiendam probat. Fidem inter alia numerandam esse opera, quibus Dei gratiam præveniri negat Apostolus, cum dicit: *Non ex operibus.* Gratiæ duritiam cordis auferri; et ad Christum venire omnes qui a Patre docentur ut veniant: quos autem docet, misericordia docere; et quos non docet, iudicio non docere. Locum ex ipsius Epistola citat, quæst. 2, de tempore christianæ religionis, qui a Semipelagianis allegatur, posse recte salva gratiæ ac prædestinationis doctrina explicari. Docet quid inter gratiam intersit et prædestinationem. Porro prædestinatione Deum ea præcivisse, quæ fuerat ipse facturus. Prædestinationis adversarios, qui ad incertum voluntatis Dei deduci se nolle dicuntur, miratur male se ipsos infirmitati suæ, quam firmitati promissionis Dei committere. Eisdem hac auctoritate: *Si credideris, salvus eris*, abuti commonstrat. Gratiæ ac prædestinationis veritatem relucere in parvulis qui salvantur, nullis suis meritis discreti a cæteris qui pereunt. Non enim inter eos discerni ex præscientia meritorum, quæ si diutius viverent fuerant habituri. Ab adversariis illud injuria tanquam non canonicum testimonium respuit, quod in eam rem attulit: *Raptus est ne malitia, etc.* Præclarissimum exemplum prædestinationis et gratiæ esse ipsum Salvatorem, qui ut Salvator et Filius Dei unigenitus esset, nullis præcedentibus vel operum vel fidei meritis comparavit. Prædestinatos vocari certam quadam electorum propria vocatione, atque ante mundi constitutionem electos esse, non quia credituri præsciebantur, et futuri sancti, sed ut tales essent per ipsam electionem gratiæ, etc.

53

DE DONO PERSEVERANTIÆ, AD PROSPERUM ET HILARIUM. LIBER II. —

Prima parte libri probat perseverantiam illam, qua in Christo perseveratur usque in finem, esse donum Dei. Hoc enim a Deo irrisorie

peti, si a Deo dari non creditur. Porro Dominica oratione nihil pene aliud posci quam perseverantiam, juxta Cypriani martyris expositionem: qua quidem expositione ipsi gratiæ inimici convicti sunt ante quam nati. Perseverandi gratiam non secundum accipientium merita, sed aliis Dei misericordia dari, aliis justo ejus iudicio non dari docet. Cur ex adultis ille potius quam iste vocetur. quemadmodum et ex duobus parvulis cur iste assumatur, ille relinquatur, inscrutabile. Inscrutabilis vero, cur ex duobus pueris, huic perseverare donetur, non illi: sed illud tamen certissimum, hunc esse ex prædestinatis, illum non esse. Prædestinationis mysterium Dominicis verbis de Tyriis et Sidoniis, si eadem apud illos quæ apud Chorozaïn signa facta essent, penitentiam acturis, monstrari observat. Exemplum parvulorum ad prædestinationis, et gratiæ in majoribus veritatem firmandam valere ostendit: atque ad locum libri sui de libero arbitrio tertii ab adversariis male huc altatum respondet. Altera postea operis hujus parte refellit quod illi aiunt, Prædestinationis definitionem utilitati exhortationis et correptionis adversam. Asserit contra prædestinationem utiliter prædicari, ut homo non in se ipso, sed in Domino gloriatur. Quæ autem ab illis adversus prædestinationem objectantur, eadem non absimiliter vel adversus Dei præscientiam, vel adversus gratiam illam, quam ad cætera bona (excepto initio fidei et perseverantiæ perfectione) necessariam esse consentiunt, posse torqueri. Prædestinationem quippe sanctorum nihil aliud esse quam præscientiam et præparationem beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicumque liberantur. Verum prædestinationem congrua ratione prædicari jubet, ac non eo modo ut apud imperitam multitudinem redargui ipsa sua prædicatione videatur. Postremo illustrissimum prædestinationis exemplum nobis positum ob oculos Dominum Jesum commendat.

pag. 105

CONTRA SECUNDAM JULIANI RESPONSIONEM OPUS IMPERFECTUM. — PRÆEATIO.

171

— LIBER I. Libro Juliani ad Florum primo respondetur. Quo primo libro Julianus, Augustino fideique catholicæ qua peccatum originale confitemur, calumnias instruit ex triplici præsertim capite, contendens primum, si quidem justus est Deus, non posse ab eo peccatum alienum parvulis imputari. Deinde cum peccatum nihil aliud sit quam mala voluntas, cui esset liberum ab eo quod prave appetit abstinere, non ergo in nascentibus esse peccatum, in quibus voluntatis usus non possit inveniri. Tertium, libertatem arbitrii, quæ homini concessa est, in admittendi peccati et abstinendi a peccato possibilitate consistere; itaque liberum arbitrium

negari ab his qui dicunt peccata esse naturalia. Quaedam vero inter hæc, tum ex primis partibus libri II de Nuptiis et Concupiscentia, tum ex capite 2 libri I contra duas Epistolas Pelagianorum, male dico dente carpere; auctoritates etiam, quæ in defensione gratiæ Dei nos a servitute et a damnatione liberantis citantur, scilicet Evangelii Joannis VIII, et Apostoli Rom. VI, VII, IX, et 2 Tim. II secundum Pelagianum dogma interpretari molitur. pag. 173

— LIBER II. Refellitur liber Juliani ad Florum secundus, qui de illis est Apostoli verbis, Rom. V: *Per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, et per peccatum mors, et ita in omnes homines, etc.* Julianum hic rejecto catholico sensu (secundum quem Augustinus in libro II de Nuptiis et Concupiscentia, cap. 27, ea verba de Adæ peccato generatione in omnes ipsius posteros transmissio exposuit), frustra laborare, ut secundum Pelagianam hæresim de exemplo peccati, non in omnes posteros, sed in peccantes tantum imitatione transeuntis, intelligantur. 317

ANNOTATIONES.

487

EXPLICIT INDEX.

CAPILLA ALFONSINA

U. A. N. L.

Esta publicación deberá ser devuelta
antes de la última fecha abajo indi-
cada.

BR65

A5

v. 36

1835-42

44689

AUTOR

